

Werkbezoek MOgroep aan Pretty Woman, Utrecht, 21 maart 2016

Op 21 maart 2016 bracht de MOgroep (Marijke Vos en twee bureamedewerkers) een bezoek aan Pretty Woman (PW) in Utrecht. PW verzorgt voorlichting en hulpverlening bij relaties en seksualiteit. Nora El Abdouni (hulpverlener en sociaal werker van het jaar 2015) en Bregje Spaans (teamleider/hulpverlener) vertellen twee uur gedreven over hun werk, in de zolderkamer van hun studentikoze pand dat een onopvallende plek heeft in hartje centrum van Utrecht. De kamer en de tafel waaraan ons gesprek plaatsvindt, zijn ingericht op de doelgroep en de thematiek: vrolijke kleuren, een pot met snoep, 'Ons seksboek' van Goedele Liekens en een pot met condooms met de smaken appel, Marokkaanse munt en bubblegum.

Woordspin en 4 fasen van de relatie

Het gesprek begint met een woordspin over wat er bij je opkomt bij het woord liefde. Een kort associatiespel dat PW bij de start van een voorlichting op school gebruikt om contact met de klas te krijgen. Dan mag alles gezegd worden en dan wordt ook alles gezegd. Daarna worden er regels afgesproken. Vier fasen in de relatie vormen de kern van de voorlichting: contact, hechting, intimiteit en seksualiteit.

Je hebt altijd de keuze om naar een andere fase te gaan maar ook een fase terug te gaan. De bedoeling is bewustwording van deze stappen en de mogelijkheid om hierin zelf keuzes te maken. Met deze vier fasen willen ze een ander beeld neerzetten tegenover het beeld van de zogenaamde 'Meatloaf-relatie' (Paradise by the dashboard light). Doelgroep van de voorlichting zijn jongens en meisjes; soms in gemengde groepen maar meestal gescheiden. Met deze 4 fasen kunnen meisjes en jongens hun eigen relatie checken en zich bewust worden van de verantwoordelijkheid in de

relatie. Meisjes en jongens vanaf 12 of 13 jaar snappen dit al heel goed. Het uiteindelijke doel is dat het gevaar van 'verwondingen' in de relatie afneemt.

Methodieken voor jongens:

Ook jongens zijn kwetsbaar (mede door de groepsdruk) en zitten vaak ook al met veel vragen (die ze meestal pas na een paar bijeenkomsten durven te stellen). Er is ook een aparte jongensmethodiek met kaartjes die ze moeten verdelen over de vier fasen. En een methodiek waarbij jongens eerst allerlei benamingen moeten geven voor meisjes, vervolgens alle familieleden moeten benoemen en ze dan elkaar koppelen. Dus mijn moeder is een... Deze methode werkt zeer confronterend voor jongens en maakt veel los. Doel is dat ze anders gaan denken over mannelijkheid.

Het werk en de pijlers van PW

PW geeft voorlichting op scholen en verzorgt zowel individuele als collectieve hulpverlening bij relaties en seksualiteit. PW werkt op basis van 4 pijlers:

- Identiteit
- Relaties en intimiteit
- Seksualiteit
- Traumaverwerking

De voorlichting vindt plaats op een groot aantal (met name vmbo-)scholen in de provincie Utrecht. Voor vmbo-scholen begint (externe) voorlichting over dit onderwerp standaard te worden. Op bijvoorbeeld VWO of gymnasium is minder behoefte aan externe expertise. Tijdens de voorlichting is iedere vraag goed! Scholieren worden nadrukkelijk gestimuleerd en gecompimenteerd met hun vraag. Soms zijn docenten/mentoren erbij, voor de orde in de klas. De scholen waar PW voorlichting geeft, zijn scholen met relatief veel leerlingen van allochtone herkomst.

Porno is de norm en het beeld bij seksualiteit. Het is de kunst om duidelijk te maken dat dat niet de werkelijkheid is. Verder belemmert een opvatting als 'geen seks voor het huwelijk' en bijvoorbeeld onjuiste informatie over het maagdenvlies het gesprek over seksualiteit bij meisjes. Scholieren kunnen thuis vaak niet (goed) praten over dit onderwerp. Een goed argument tegenover islamitische ouders om dit toch bespreekbaar te maken, is te vinden in de Koran zelf. De Koran schrijft expliciet over de opvoeding van kinderen. Van 0 -7 jaar moet dit spelenderwijs, van 7 -14 jaar is er sprake van informatieoverdracht, onder meer over seksualiteit. Van 14 - 21 jaar betreft het meer volwassen zaken.

Samenwerking met politie in 'Bloedlink'

Halverwege het gesprek schuift Karima Benamari aan. Zij is jeugdresearcher bij de politie Utrecht en vertelt over het project Bloedlink. Een samenwerkingsproject van de politie, PW, het jongerenwerk een islamdeskundige dat in 2012 de Hein Roethofprijs won. Aanleiding voor dit project is grensoverschrijdend (seksueel) gedrag van jongeren. Het project start met een voorlichtingscampagne op scholen, via ouders (moeder- en vadergroepen) en in moskeeën in de Utrechtse wijk Overvecht waar sexting[1] een groot probleem is onder allochtone meisjes.

In de voorlichting wordt ook ingezet op een mentaliteitsverandering, bijvoorbeeld dat het doorsturen van foto's niet oké is. Sexting rukt op en dat blijft nog wel even doorgaan, is de verwachting. Je moet goed om kunnen gaan met dit fenomeen. Het

project organiseert ook lotgenotengroepen voor meiden over de gevolgen en verwerking van sexting.

Politie verwijst meisjes met problemen op relationeel en seksueel gebied naar PW; andersom geeft PW signalen door aan de politie. 20% van de doelgroep van PW is slachtoffer van binnenlandse mensenhandel, dat wil zeggen een vorm van gedwongen sex. PW met zijn preventieve aanpak en de politie vullen elkaar goed aan.

Kracht van PW

Bij Pretty Woman werken 12 mensen waarvan 8 sociaal werkers. Iedere professional bij PW doet alles, dus van voorlichting tot zware hulpverlening. Het contact is laagdrempelig en alle vormen van dienstverlening hebben ze 'in huis'. De 'generieke competentie' van iedere professional bij PW (en sociaal werkers in het algemeen) is stabiliseren op diverse gebieden zoals wonen, werk en schulden, maar dus ook op het gebied van relaties en seksualiteit. Dat noemen ze 'traumasensitief'.

Professionals bij PW zijn geregistreerd bij het SKJ en volgen daarnaast ieder jaar trainingen op dit specifieke vakgebied. Wil je als stagiaire werkzaam kunnen zijn bij PW dan moet je stevig in je schoenen staan. Je moet niet bang zijn en dingen durven aan te raken (zowel bij de ander als bij jezelf).

PW heeft een eigen methodiek Hulpverlening bij relaties & seksualiteit ontwikkeld, een unieke aanpak met 4 stappen. Daarnaast gebruiken ze het standaardwerk Meisjes in de zorg. De enige vergelijkbare organisatie is Cupido in Amsterdam die ook zowel preventie als hulpverlening aanbiedt. De resultaten van PW komen uit signalen van scholen dat er sprake is van minder grensoverschrijdend gedrag en bijvoorbeeld bewustwording bij scholen dat ze afspraken (contracten) moeten maken over wat wel of niet mag (zoals bepaalde foto's doorsturen).

PW en de transitie/buurtteams

De samenwerking met de buurtteams verloopt redelijk goed. De wachtlijst bij PW is verlaagd van 3 maanden naar 1,5 maand voor individuele begeleiding. In die 1,5 maanden is er al wel contact en eventuele collectieve activiteiten. De echt zware gevallen krijgen voorrang. De 'lichtere gevallen' gaan indien mogelijk met een 'warme overdracht' (specifieke kennis en oefeningen) naar het buurtteam. Echter de relatie met het buurtteam is nog wel gevoelig en spannend, het blijft toch gaan om geld en personeel. Het moet nog helderder worden wat een buurtteam doet en wat aanvullend aan expertise nodig is. Verder heeft het buurtteam nog niet scherp genoeg dat bij binnenlandse mensenhandel actie wettelijk verplicht is.

Wensen van PW

PW heeft een paar specifieke wensen die ze mee wil geven aan de MOgroep:

1. Seksualiteit en gezonde relaties moeten een vaste plek krijgen in het initieel onderwijs op hogescholen. Nu is het slechts onderwerp van een minor. Studenten moeten de basiskennis hierover krijgen en leren door te vragen en reflecteren op dit onderwerp
2. Er moet gelijk beleid voor meisjes en jongens komen, dus subsidies voor voorlichting/hulpverlening voor beide groepen
3. Seksualiteit en gezonde relaties moet niet alleen bij grensoverschrijdend gedrag aandacht krijgen maar beide onderwerpen moeten ook normale positieve aandacht krijgen in de samenleving, dus in de hulpverlening, op sportverenigingen, op scholen etc.

Ten slotte

Op 8 april as organiseert een aantal organisaties (PW, de Rading, Lijn 5, team mensenhandel en Veilig thuis) samen een conferentie over een nieuw in te richten meldpunt voor binnenlandse mensenhandel voor Utrecht via Veilig thuis. Professionals moeten hier signalen en gevallen van binnenlandse mensenhandel gaan melden. Daarmee komen er betere cijfers over omvang en inhoud van deze problematiek. PW is enthousiast over de gezamenlijke inzet en investering in deze conferentie.

[1] Sexting is het verspreiden of delen van seksueel getinte foto's of berichten via mobiele telefoons of andere mobiele media.